

ครูสมหมาย หนูแดง กับเกษตรอินทรีย์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาวิตรี รังสิภัทร์¹ พันธุ์จิตต์ พรประทานสมบัติ² นันทกา แสงจันทร์³ และ กฤษณะ ภาณุวาส⁴

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เจาะลึกถึงการทำเกษตรอินทรีย์ของครูสมหมาย หนูแดง ผู้ที่ได้รับการยกย่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 2 ด้านเกษตรกรรม (เกษตรยั่งยืน) ประจำปี 2545

ที่ตั้งของ “ไร่นาเหนือ” ของครูสมหมาย อยู่ที่กิโลเมตรที่ 20 ถนนพหลโยธิน อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ครูสมหมายเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้นำการเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ และยังเป็น 1 ใน 47 รายที่ผลผลิตการเกษตรได้รับการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (ม.ก.ท.) อันเป็นหน่วยงานอิสระที่สนับสนุนให้ทำการเกษตรอินทรีย์ปลอดการใช้สารพิษและการใช้ปุ๋ยเคมี

¹ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร บางเขน มก.

² ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร กพส. มก.

³ สถานีพัฒนาที่ดินสิงห์บุรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ⁴ นักสื่อสารมวลชนอิสระ

หัวใจของการทำเกษตรอินทรีย์อยู่ที่ “การจัดการธรรมชาติทั้งหมด” เริ่มจาก

1. การจัดการให้สารเคมีเข้ามาในพื้นที่น้อยที่สุด ด้วยการจักระบบน้ำ การปลูกพืชเป็น แนวกันลม
2. การจัดการสร้างระบบนิเวศให้สมดุล คือ การให้ทุกชีวิตในผืนดินอยู่ด้วยกันได้ โดยคำนึงถึงห่วงโซ่อาหารของทุกชีวิต
3. การจัดการธาตุอาหารพืช ให้มีเพียงพอกับความต้องการของพืช การปลูกพืชหลากหลาย และการใช้จุลินทรีย์จากธรรมชาติเป็นตัวย่อยสลายธาตุอาหารให้แก่พืช
4. การงดใช้สมุนไพรฆ่าแมลง แต่จะใช้ตัวห้ำ ตัวเบียน แมลง นก ซึ่งอยู่ในระบบห่วงโซ่อาหาร เป็นตัวควบคุมกันเอง
5. ใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำ เพื่อปรับปรุงดินและพืช แต่ถือว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเกษตรอินทรีย์เท่านั้น
6. การปลูกพืช ตั้งแต่ 2 ชนิดร่วมกันในแปลงผัก เช่น ปลูกผักโขม ปอเทือง และผักคะน้า ร่วมกัน เพื่อให้แมลงได้กินปอเทือง และปอเทืองยังช่วยบำรุงดินไปพร้อมกันด้วย

การทำเกษตรอินทรีย์ให้ได้ผลสำเร็จจะต้องทำพร้อมกันทุกระบบ และมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน ผู้ที่จะทำเกษตรอินทรีย์ต้องรู้จัก “คิด” และ “แก้ปัญหาให้เป็น” เรียนรู้ยู่ตลอดเวลา ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับไม่ใช่ การ “ทนเหนื่อย” ฟรี ตรงกันข้าม กลับจะได้รับ “ความสุขใจ” และผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจที่คุ้มเหนื่อยจริงๆ

ที่มา : http://www.rdi.ku.ac.th/kasetfair49/Plant/p_63/p_63.htm